

TÜRK TIP YAYINLARI, AKADEMİK TERFİLER VE YERLİ DERGİLERDE KALİTE: Gözden Geçiri ve Bir Öneri

Altan ONAT

Tıbbın gelişmesi için üç gerekli öge, akademik eleman, tıbbi dergi ve tıbbi araştırma veya yayın birbirinden ayrılmaz biçimde bağlantılıdır. Hernekadar bilimin universal olduğu üst kural olarak bir gerçektir, ama bu, bir ulusun bilimsel potansiyeli varlığını dışlamaz ve bu potansiyelin gelişme kapasitesi mevcut ortama bağlıdır. Bir kültüre benzeyen ortamın yerli dergiler asli unsurudur.

Bu konuşmada önce tıp dergilerimizin durumu, tıpta araştırma ve yayınlarımızın seyri, akademik terfi kriterlerinin geçmişi ve günümüzdeki durumunu açıklamaya çalışacağım. Sonra yerli tıp dergilerimizin nicelik ve nitelik yönünden gelişmesini ve “çöküşü”nü anahatlarıyla özetleyecek, ülkemizde bilimin gelişmesinin göstergeleri üzerinde duracağım. Konuşmamın sonunda tıpta araştırmalarımıza ilişkin yerli dergi kalitesini yükseltmeye yarayacak akademik terfi yönetmeliğinde bir değişikliğe gidilmesi önerisinde bulunacağım. Bunun yanısıra dergileri daha kaliteli konuma geçirmek üzere, yerel yayın kurullarının alabileceği bazı tedbirlere de kısaca değineceğim.

Prof. Dr. Altan ONAT
İ.Ü. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Emekli Öğretim Üyesi, Türk Kardiyoloji Derneği Önceki Başkanı

Tıp dergilerimizin geçmişi ve proliferasyonu

1960'lı yılların başlarında öğretim üye yardımcılığı ve öğretim üyeliği görevine başladığımda, ülkemizde tıp dergilerinin sayısı iki elin parmakları sayısından azdı. Bunların arasına Türk Tıp Cemiyeti, Türk Tıp Akademisi, İstanbul, Ankara ve Ege Tıp Fakültelerinin, Hacettepe Çocuk Hastanesinin dergileri ile İstanbul Contribution to Clinical Science ve Dirim girmektedir. Yani esas itibariyle, tıp dergilerini dernek ve fakülteler çıkarmakta bastırmaktaydı. 1970'li yıllarda fakültelerin yurt sathında açılmasıyla, neredeyse her fakülte kendi dergisini çıkarmayı bir prestij vesilesi saydı. Bu arada ilk hakemli dergi, editörlüğünü 1974-1982 yıllarında üstlendiğim Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Dergisi'nde gerçekleşti.

Tıpta alt uzmanlık alanlarının gelişmesini izleyen derneklere bağlı dergiler çoğunlukla 1980'li yıllarda hayata atıldı. Aralarında bir, ikisi o safhada sivrildiye de, çoğu silik kalmağa mahkumdu. 1990'lı yıllar reklam peşinde koşan ilaç ve tıbbi teçhizat şirketleri, birçok yeni süspesiyalite dergisinin yayına girmesine vesile oldu. Bu furya giderek günümüze kadar sürdü. Türk Tabipleri Birliği Tıp Dergileri Kurulu'nun 1996'da hazırladığı Türkiye Tıp Dergileri Kataloğu'nda ülkemizde tıp alanında 240 derginin çıkarılmakta olduğu bildirildi (1). Aynı kitapçıktan çıkaracağımız bir sonuç, 1996'ya öncelik eden 30 yılın her on yılında tıp dergileri sayısının ikiye katlandığı keyfiyettir. Bu sürecin o zamandan beri hızlanmış olması muhtemeldir.

Tıbbın gelişmesi, uzmanlık alanlarının daralması ve artması, doğaldır ki, faaliyetteki dergilerin sayısını artırmalıdır. Ama ne ölçüde? Bu sorunun cevabını sonraya bırakıp 1990'lı yıllarda tıbbın alanlarının çoğunda kaliteli bazı dergilerin yerlerini sağlamlaştırdığı da bir vakıadır. Editörlüğünü uzun süre yürüttüğüm Türk Kardiyoloji Derneği Arşivi buna sadece bir örnektir. Bu tür kaliteli dergilerimiz ilk darbeyi reklam pastasından pay koparmak üzere yaşama

geçirilen dergilerden aldıysa da, kaliteli dergilere ikinci ve daha büyük darbeyi Üniversitelerarası Kurul, 2001 sonunda yürürlüğe soktuğu yönetmelikle indirdi. Bunu daha sonra açacağım.

Tıp yayınlarımızın seyri

1980'li yılların ortasına kadar o dönem için bile iyi sayılabilecek araştırmalar çok azdı. Bunlar dış periyodiklerde yer bulurken, yerli dergilerde olgu bildirileri ve derlemeler sahneye hakimdi. O zamandan beri, hızla açılmış olan tıp fakültelerinde çalışan ve sayısı hızla yükselen genç öğretim üye ve yardımcıları Science Citation Index kapsamına giren dergilerdeki ülkemiz kaynaklı yayın sayısını ve dünyadaki payımızı 10 kattan fazla artırdılar (Şekil).

SCI, SSCI, HASCİ'te ortalama yıllık atıflar

1999 +/-5 yıl

Toplam 8032727

1	ABD	3212865	21	Güney Kore	49521
2	İngiltere	737656	22	Polonya	44172
3	Almanya	590995	23	Norveç	42843
4	Japonya	509797	24	Brezilya	42361
5	Fransa	419984	25	Tayvan	41915
6	Kanada	347313	26	Y. Zelanda	31853
7	İtalya	262714	27	Yunanistan	24584
8	Hollanda	213747	28	Macaristan	23208
9	Avustralya	176731	29	Çek Cumhur.	20828
10	İsviçre	176414	30	Meksika	20622
11	İsveç	159352	31	Arjantin	20323
12	İspanya	148569	32	İrlanda	20084
13	Belçika	95203	33	Güney Afrika	19592
14	Rusya	84140	34	Portekiz	16319
15	İsrail	83769	35	Türkiye	16052
16	Danimarka	83041	36	Singapur	14406
17	Çin	78941	37	Ukrayna	9753
18	Finlandiya	71060	38	Mısır	6584
19	Avusturya	59578		Hong-Kong	
20	Hindistan	55838		Iran	

*1994-2003'teki yayınların 31 Ağustos 2004'e kadar aldığı atıflar

Araştırma ve yayın disiplini öğrenmiş, yabancı dilde yayın yapabilme yeteneğine sahip tıp insanı sayısının sadece 100 dolayından birkaç bine çıkması, bir aşama sayılmalı, çok kıvanç duyulacak bir süreçti. Bir sonraki aşama olan daha anlamlı araştırmaları yapacak kişilerin ortaya çıkmasına zemin yaratacak bir önkoşuldu. Yeter ki, mevzuat ortamı elverişli biçime sokula ve maddi, manevi destek bu gelişmeye paralel yürütüle.

Akademik terfilerde kriterler nasıl seyretti?

YÖK döneminde 1990'dan önce akademik terfilerde uyulacak üniform bir kurallar dizisi yoktu. Terfi için aday genç öğretim üyeleri de “son dakikada” hemen çıkabilecek dergilerde birkaç olgu bildirisi ve derleme ile yayın listelerini zenginleştirmeye kalkışır, jüri üyeleri de kendi düşünce ve inançlarına göre karar verirdi. Andığım yıldan sonra yerli “iyi” dergilerdeki makalelerin yanısıra, dış yayınların önemi yetkili organlarca kriter olarak kondu. Esasta isabetli olan bu kural, uygulamada zamanla adayların toplantı özetleri, editöre mektup ve notlar türündeki dış yayınlara özellikle yönelmesiyle soysuzlaştırıldı.

Üniversitelerarası Kurul'un 2001 yılı sonunda çıkardığı yönetmelik terfi ve atamalarda haklı olarak daha talepkar niteliğe bürünmüştü: makale dışındaki yayın türleri kredi almak için kapsam dışı bırakıldı ve asgari üç makale yayınının varlığı terfilerde arandı. Ancak, uluslararası dergilerdeki kalite uçurumu dikkate alınmadı, ayrı şartlar koşulmadı. Bu kurul, SCI'in bu tarihten üç yıl önce düşük kaliteli binlerce dergiyi de içeren bir on-line sisteme (SCI Expanded'e) geçtiğini hatta gözardı etti. Oysa, dahil edilen dergilerin daha sıkı tutulduğu “baskı edisyonu” listesi devam ediyordu. Son üç yılda genç tıp araştırmacılarımızın önemli bir bölümü yayınlarını, SCI'in yalnızca Expanded kısmında yer alan dergilere sunup kabul ettirdiler. SCI'in ülke adres listelerinde Türkiye kaynaklı yayınlar böylelikle sayıca hızlı biçimde artmaya devam etti.

Yerli dergilerimizde durum, kalite arayışı ve dibe vuruş

Yerli tıp dergileri 1980'li yıllarda dahi makale bulmakta güçlük çektiğinden, yayın kurulları önlerine gelen yazıları reddetme yoluna gidemiyordu. Zamanında çıkmaya özen gösterilmiyor, gecikmeler nedeniyle çok defa birden fazla sayı matbaaya birlikte sunulup ardarda yayınlanıyordu. Yıl sonunda cildin içeriğine ilişkin dizin, işe yararlılığı az biçimde yüzeysel ya da geç çıkıyordu. Çağdaş anlamda editörlük ve yayın kurulu teessüs etmemişti. Türk Kardiyoloji Derneği Arşivi 1988 başından itibaren “peer review” anlayışını benimseyerek harekete geçti. İlk iki yılda sunulan makalelerin %23'ü ayıklandı, büyük çoğunluğu da kısmen esasa yönelik değişiklik ve kısaltma önerilerinin gerçekleştirilmesinden sonra yayımlandı (2). Bu tür hakemli tıp dergileri 1990'lı yıllarda, her alanda değilse de, birçoğunda, üremeye başladı. Bu dergiler doçentlik jürileri veya atama komisyonları nezdinde haklı olarak prestij kazandı. Dış yayın arayışı yanında, bu prestijli yerli dergilerdeki yayınlar tercih nedeni oluyordu.

Üniversitelerarası Kurul'un 2001 yılı sonunda yayınladığı yönetmelik uyarınca akademik krediler için sadece Index Medicus ya da SCI gibi bibliyografik indekslerin taradığı dergilerdeki yayınlarla sınırlanması sonucu, kaliteli yerli dergilere büyük darbe indirildi. Ülkemizde üretilip iyi denebilecek makalelerin çoğu yurtdışına, bunların önemli bir bölümü de düşük kaliteli SCI Expanded ya da ona dahi girmeyen Index Medicus'ca taranan dergilere kaydı. Yerli dergilere, yurtdışında reddedilen makaleler ile vasatın altındaki derleme ve olgu bildirimleri ile yetinmek kaldı. Bu durumda kaliteyi düşürmek istemeyen yerli dergiler, örneğin TKD Arşivi 2004 yılında 12 sayı yerine 9 sayıya düşürme yolunu seçmek zorunda kaldı.

Kaliteli yerli dergi niçin gerekli?

Yerli bilim dergilerinde çıkan yayınlara bilimsel kariyer için hiç kredi verilmemiş, bir ülkenin biliminin bindiği dalının iki bakımdan kesilmesi

anlamına gelmektedir. Böylece, toplumumuz açısından önem taşıyabilecek araştırmalar için motivasyon sönmektedir. Çünkü, universal düzeydeki önemi az görülebilecek birçok araştırma, toplumumuzun sosyoekonomik ve biyolojik konumu açısından son derece önemli olabilir. Yabancı dergilerde yer alamayacak bu tür çalışmalarını iyi yerli dergilerde yayınlamanın cazibesi ortadan kalkınca, genç araştırmacılar bu konularda motive olmazlar.

Ayrıca, yönetmeliğin hakemli, düzeyli yerli dergilerin yayın hayatını ciddi biçimde tehlikeye attığı vakıyası da asla küçümsenmemelidir. Bu dergilere ulaşan makaleler hem nicelik, hem nitelik yönünden çarpıcı düşüşler sergilemiştir. Türk Tıp Dizini Kurulu adına yakında yayınlanmış bir yazının şu şekilde sonlandırılması (3) anlamlıdır: “...uluslararası dizinlerdeki dergilerin öne çıkarılması bu süreçte olumsuz gelişmelere yol açtığı ve daha da açacağı bilinen bir gerçektir... Ulusal dergilerimiz yazı sıkıntısı çekmekte ve birçok dergi yayın yaşamına son vermek tehlikesiyle karşı karşıya kalmaktadır.”

SCI baskı edisyonu kapsamına Kenya, Estonya, Letonya, Slovakya, Trinidad, Ukrayna gibi ülkelerden bir veya daha fazla bilim dergisi girerken, halen hiçbir Türk dergisinin alınmaması durumunu ebedileştirme anlamına da gelmektedir, bu yerli dergileri dışlayıcı uygulama. Sonuç olarak, başka öğretim üyeleri tarafından da dile getirilen bu soruna çözüm bulunması ihtiyacı kritiktir.

Ülkemizde bilimin gelişmesinde evreler

Bilimin dünyada geliştiği birkaç yüzyıl boyunca buna itibar etmemiş, yalnız askeri çağdaşlaşmada çok geri kalmamaya bakmış Osmanlı devleti ve - çok küçük bir aydınlar eliti dışında - gereksiz görülen Cumhuriyet döneminde bilimde ne kadar geri kaldığımız 1970'e kadar farkedilmedi bile. Farkına varılmaya, SCI verilerinin düzenli yayınlanmaya başlaması önemli katkıda bulundu. İlk evre olarak 1967-1986 arası alınırsa, bu yurtdışı yayınlarda dünyada aldığımız payın binde ½ dolayında sabit kaldığı veya çok yavaş ilerlediği dönem sayılabilir. 1986

ile 2001 arasını hızlı ilerleme olarak niteleyebiliriz. Bu dönemde bilimsel yayınlarda dünyadaki payımız 8 kat artarak binde 6.6'ya yükseldi. Yayın yapabilme erki öğretim üyeleri arasında hayli yayılarak, ülkemizin diğer alanlarındaki genel düzeye yükselmişti.

Ondan sonra sitasyon elde edecek yayınlara ağırlık verme dönemi gelmeliydi. Bilimin en üst düzeyi Nobel ödülü kazanan buluşlarsa, bir altta diğer uluslararası ödüllere veya patent sağlama düzeyine ulaşan buluşlardır. Bunlar aynı zamanda çok yüksek atıf kazanan yayınlardır. Atıf sayıları değerli birer gösterge olarak kullanılır, ama alanlarında (=her 100 yayından birinin aldığı kadar) yüksek atıf kazanan yayınlar, bilimde söz sahipliği gibi değerlendirmelerde daha güvenle kullanılabilir (4). Az sayıda da olsa, atıf elde etmek bir yayın için tanınmadır, imtiyazdır. Dünyadaki yayınların bir bölümüne hiç atıf yapılmadığı da bilinir. Biz şimdi akademik terfiler için atıf sağlama kriterlerini arama evresine girmeliyiz. Atıfların en az birkaç yıllık bir gecikme ile elde edilmesinden doğacak sakıncayı önlemek üzere, terfi ve atamalarda makalenin yayınlandığı derginin impakt faktörü yol gösterici olur. Bu değer, o dergide yayınlanan herhangi bir makalenin alacağı ortalama atıf sayısını yansıtır.

Dünyada bilim ve dallarının gelişmesini, ülkelerin nisbi performansını incelemede, bilim alanlarındaki izafi başarıyı görmede, hükümetlerin, vakıf ve kurumların AR-GE tahsisatlarını belirlemede en rasyonel yol, bu sitasyon sayılarıdır. Geçen yıl *Nature* dergisinde King tarafından kaleme alınan araştırmada, Türkiye bilime katkıda bulunan ilk 30 ülke arasına girmemekteydi (4). Tablo'da açıklanan bu sıranın önyargılı olmayıp gerçeği yansıttığı söylenebilir (5). Yayınlarda ilgili dönemde 25'inciliğe yükselmiş bir ülke, sitasyonlarda (dolayısıyla bilimde) 35. olabilir miydi? Evet. Demek ki biz, ürettiğimiz yayın sayısının altında bir oranda bilime katkıda bulunma dönemine girmişiz. Ne kadar diye sorulursa, 2.5 kat tahmini yürütülebilir. Bu fark, bize benzer atıf sayısı alan Portekiz ile aramızdaki yayın farkını temsil etmektedir. Şu

halde, terfi kriterleri arasında artık sitasyon alma ağırlık kazanmalıdır.

SCI'in mucidi Garfield'e göre, iki dizinince taranan dergilerden 3000 kadarı biyomedikal dergilerken, tüm yayınların yarısı ve alınan atıfların %75'i yalnızca 500 önde gelen dergide yoğunlaşmaktadır. Medline'da taranan yüzlerce düşük impaktlı dergi yer ve ekonomi gerekçeleriyle ISI tarafından taranamamaktadır (6). Öte yandan, Rusya ve İtalya dahil, önde giden 8 ülke, yüksek atıf alan yayınların %84.5'ünü üretmişlerdir (4). Sitasyonları en yüksek ülkelerle, geri kalan ülkeler arasındaki mesafenin giderek açıldığı da bildirilmiştir (4).

Toplumda bilime verilen değer

Bilim ve bilim insanı ileri gelen ülkelerde saygınlık bakımından en ön sıralarda yer almaktadır. Bilinir ki, bilgi toplumundaki çağımızda, toplumların zenginliği bilgi ve teknoloji üretimi ile doğru orantılı içindedir. Uzun, sağlıklı ve yaratıcı bir hayat için gerekli ortamı yaratmayı hedefleyen insani gelişim için de, bilimde ilerleme kaçınılmazdır. Orijinal bilimsel buluşları izleyen endüstrileşme ve yarattığı artı değer, refahın kökeninde yatar. *Know-how* ve transferi ile elde edilen gelir eksponansiyel biçimde artmaktadır (7).

Ülkemizde ise, bilime toplumca ihtiyaç duyulmamaktadır. Bilim adamına eskiden bir ölçüde duyulan saygı, son 20 yılda giderek azalmıştır. Görsel ve basılı medya tiraj ve reyting peşinde koşmakta, bilim ve bilimsel konuları ancak sansasyon niteliğine dönüşebilecekse, ya da 1999 depremi gibi bir felaket durumunda geçici olarak hatırlamaktadır. Bilimsel gerçeklerin "sıkıcılığı"na açıkça öne süren, şaka da olsa, bilime veya bilim adamına kulak asmamayı dile getiren "popüler" programlar revaçtadır. Siyasi iktidarlar akademisyenleri daima karşılarında görme alışkanlığındadır. Sanayiciler genelde bilim insanımızda işbirliği yapma kapasitesi görmez, teknolojiyi sürekli ithal etmeyi yeğlerler.

Ama bilimle uğraşanlarımız ya da üniversite elemanlarının çoğunluğu dahi,

bilimi ancak belli bir yakın-vadeli maddi amaç için araç olarak görmektedir. O amaçlarına ulaşmak üzere geçici olarak, kariyerlerinde birkaç yıl süreyle, asgari gerektiği kadar bilimsel yayın üretimi ilgilerini çekmekte, doçentlik unvanı ya da bir atama elde ettikten sonra, bu unutulmaktadır. Bunda YÖK'ün çeyrek yüzyıllık döneminde ders ve asistan eğitiminin, öğretim üyesi için idarecilik dışında- neredeyse tek işlev olarak aranmasının rolü herhalde büyüktür.

Uluslararası ve ulusal tıp dergilerinde nicelik ve nitelik

SCI'in konu kategorilerinin %35'ine denk gelen 59 kategori tıbbi ilgilendirmektedir. SCI baskı edisyonunun tüm bilim ve teknoloji kapsamına giren 3817 dergi bulunmaktadır. Bunların tahminen 1300 ila 1400 kadarı tababetle ilgilidir. Dergilerin sayısı 1995'e öncelik eden 27 yılda ikiye katlandı ve son 8 senede yılda sadece %1.3 oranında artmaktaydı. SCI'in yalnızca Expanded kapsamına giren dergi sayısı bu rakamların üzerinde, 5000'e yakındır. Yani az, “ucuz” iş yapan çok dergi vardır.

Hakemli tıp dergilerimiz arasında gerçek *peer review* işlevini layıkıyla yürüten dergilerin varlığı büyük önem taşır. Tıbbın hemen hemen her alanında ülkemizde böylesi birer derginin bulunduğunu sanıyorum. Bu dergilerin hem araştırmacılarımızca desteklenmesi, hem de yetkili kurullarca ayrıcalıklarının tescili ve terfi ve atama komisyonları nezdinde prestijlerinin yeniden kazandırılması son derece önemlidir.

Türkiye'de tıp alanında faaliyetteki dergi sayısının halen 400'ü aştığını kabaca tahmin etmekteyim. Birçok hekim için eğitim fonksiyonu görece derlemelere, genç araştırmacılar için bilim dünyasının ilgisini çekmeyecek çalışmaları için birer dergiye gereksinim olduğu dikkate alınsa, her alanda 3-6 derginin ülkemiz için yeterli olacağı, diğerlerinin gösterişten öteye gitmeyeceğine, bilime değil, topluma bile katkısının olmayacağına inanıyorum. Bu durumda tıpta optimal dergi sayısının 200 ile 300 arasında olması uygun görünmektedir. Bunlardan

herhalde onda bir kadarı kaliteli, değerli araştırma dergisi olarak bilime katkı yapacak hale getirilmeye çalışılmalıdır.

Tıp araştırmalarımızı, akademik terfileri ve yerli dergi kalitesini yükseltecek bir öneri

Dergi kalitesini yansıtan ama bununla tam örtüşmeyen impakt faktörünü yükseltmedeki unsurları, Garfield şöyle sıralamaktadır (6): alanlarında otoriteler tarafından kaleme alınan derleme yazılar, tartışmalı konularda araştırmalar, editörlerin değerlendirmelerinde isabet, yazarların geçmiş performansının dikkate alınması, çokmerkezli klinik ve epidemiyolojik çalışmaların varlığı. Yayın kurullarının değerlendirilmesi çerçevesinde, toplumumuzun kurtulamadığı “kayıma” hastalığı (artı acıma, hoşgörü), kanımca dergi kalitesinin yükselmesini engelleyen başlıca kusurdur. Alanda yeterince uzmanın bulunmadığı konularda, gelişigüzel bir uzmanın hakem kılınması, bunun hele yeterince sorumlulukla davranmaması yine önemli aksaklığa yol açar. *Turkish J Earth Sciences*'in SCI Expanded kapsamına Türkiye'den 4'üncü dergi olarak yeni girdiğini kıvançla öğrendiğimiz haberde, başarının editörün derginin tek hakimi olmasıyla sağlandığını da duyduk.

Dergi kalitesini yükseltecek bu ve benzeri “lokal” tedbirlerin yanısıra, tüm iyi yerli dergileri etkileyecek genel bir yöntem, akademik terfi yönetmeliğine getirilmesi gereken şu değişikliktir. Kalitesiz yabancı dergilere giden makale akımına verilen primi bir miktar düşürmek, karşılığında seçme yerli bilim dergilerine de - az da olsa - kredi vermekle, iki taraflı sakıncalar ortadan kaldırılabilir. Akademik yükseltmeler için verilecek krediler üç hiyerarşik grupta toplanabilir. Journal Citation Report'un senelik verilerine göre, “impakt faktörü” 2 ya da üstünde olan dergilerdeki araştırma, editoryal ve gözden geçiriler en çok, “impakt faktörü” 2'nin altında olup SCI Baskı Edisyonu'na giren dergilerdeki yayınlar orta dereceli krediyle puanlanır. Bunların dışında olup SCI

veya Index Medicus kapsamına giren dergilerle, her bilim alanındaki seçme yerli dergilerdeki yayınlara aynı şekilde “düşük” kredi puanı verilir (8). Türk Kardiyoloji Derneği, üst düzey yayınları destekleme programında bu tür uygulamayı yıllardır sürdürmektedir.

Böyle bir düzenlemenin gerekçesi, bilimdeki buluşların önem hiyerarşisinde ülkemizin konumunu düzeltmektir. Nisbeten düşük kaliteli uluslararası yayınları bol sayıda gerçekleştirebileceğini ortaya koymuş olan araştırmacılarımızdan, Nobel ödülü kazanmak veya buna aday olmak yakın bir gelecekte beklenemez, ama patent getirecek ya da sağlıkta yankı yapacak yayınları hızla artırmamız gerektiği konusunda görüş birliği olmalıdır.

Krediye layık görülecek sınırlı sayıda yerli dergilerin titizlikle seçimi TÜBİTAK'a verilebilir, ya da YÖK'ün oluşturacağı bir kurulca gerçekleştirilir.

İlkelere bağlı bir kurul için adil bir seçim zor olmasa gerektir.

Böyle bir yola gidilmesi durumunda, hem ülkenin ihtiyacı bulunan bazı araştırma projeleri hayata geçirilir, kaliteli ulusal periyodiklerimiz kapanma tehlikesinden uzaklaştırılır, hem de niteliksiz uluslararası dergilerdeki yayınlarımızın sayısı suni biçimde şişmez (8). Yönetmelik değişikliğinin nedenli güç olduğu bilinmekle birlikte, yetkili organların bu sorunun çözümü yolunda hızla harekete geçmeleri gerekir.

Kaynaklar

1 Kutluk T, Yarış N: Türkiye Tıp Dergileri Kataloğu. Türk Tabipleri Birliği, Ankara, 1996

2 Onat A: İlk yüz makalede durum. Türk Kardiyol Dern Arş 1990; 18:8-9

3 Yılmaz O: Sağlık bilimlerinde süreli yayıncılık zorda. Cumhuriyet BT, sayı 902, 3 Temmuz 2004

4 King DA: The scientific impact of nations: What different countries get for their research spending. Nature 2004; 430:311-6

5 Baysal B, Seçen H: Türkiye'nin bilimsel yayın ve atıf bakımından dünyadaki yeri. Cumhuriyet BT, sayı 933, 5 Şubat 2005

6 Garfield E. How can impact factors be improved? BMJ 1996; 313:411-3

7 Akdiş C: Türkiye'de ve dünyada bilimin organizasyonu ve finansmanı: farklar ve sorunlar. Cumhuriyet BT, sayı 869, 15 Kasım 2003; s. 12

8 Onat A: Bilimsel yayınlar ve akademik terfiler. Cumhuriyet BT, sayı 907, 7 Ağustos 2004